શ્રી

ભજન રત્નાકરનો પેહેલોભાગ.

કબીર સાહેબનાં

ભજન પદ

તથા

તુલસીદાસનાં

ભજન પદ.

" દુ:ખમાં સૌ હરિને ભજે, સુખમાં ભજે ન કોય;
જો સુખમાં હરિને ભજે, તો દુ:ખ જરા ન હોય. "

આ ભવસાગરથી તરવાને ઇચ્છનાર
મુમુક્ષુજનોને વાસ્તે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ઝવેરભાઇ ઉમેદભાઈ પટેલ.
બુકસેલર અને પબ્લીશર.
રીચીરોડ—અમદાવાદ.

ધી " નટવર " પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૬૫. — સને ૧૯૦૯.

કબીર સાહેબનાં ભજન પદ.

પદ ૧ રાગ ગોડી.

બોહોત ભલોહેરે ભાઇ, અવસર બોહોત બડોહે ભાઈ.
મુનશા દેહ દેવતાકું દુર્લભ, સો દેહી તેં પાઇ, અવસર. ૧
તજ પાખંડ અવિદ્યા પરપંચ, છાંડ દે માન બડાઇ,
માત તાત સ્વારથકે લોભી, માયા જાલ બંધાઈ. અવસર. ૨
જબ લગ જરા નિકટ નહી તેરે, લે ગુરૂ જ્ઞાન ભલાઈ;
સંતસંગત મળી ભજો ભગવંતકું, સોહી સકલ સુખદાઇ.અ. ૩
કેહેત પોકર ચેત નર અંધે, આ તન યુંહી ગમાઇ;
કેહેત કબીર દેહ કાચકો કુંપો, વજુસતાં બેર ન લાઇ. અ. ૪

પદ ૨ રાગ ગોડી.

હરીજન ભકિત ન છાંડે, સંતો ભાઇ હરીજન ભકિત ન છાંડે;
તન જાય ધન જાય જાય સુખ સંપત, નામકા નેજા ગાડે. સં. ૧
શુર શસ્ત્ર ધરે નહી ધરણીપર, અરીકા દળ કોપે;
કર કરી બાણ સહે શર સનમુખ, દેહકા નેજા રોપે. સંતો. ૨
સતિ દ્રવ્ય ભંડાર ન સંચે, પડદા માંહી નવ ડોલે;
અપને પીયા સંગ રોમ રોમ રાચે,હરી વિના મુખ નવ બોલે. ૩
અગન જલે સો સતી ન કહાવે, જુઝ મરે સો નહી શુરા;
બ્રહ્મ અગ્નિમેં આપાપુંહો, સોઇ હરીજન પૂરા. સંતો. ૪
કેસરી ઘાસ ભખે નહી કબહું, જો જીવ નીકસી જાવે;
કહે કબીર હરીકી ભકિત ન છાંડે, ઓર કસી નવ ગાવે. સં. ૫

પદ ૩ જું.

સંતોભાઇ પ્રેમ પલાણ ચિત્ત કરૂં ચાબુક,ખલેકી લગામ લગાવુંગા.
વિવેક વિચાર કરૂં તીર તરકસ, સુરત કબાન ચડાવુંગા;
ધીર ગંભીર ખડગ કરૂં મહુગર, માયાકા કોટ ગીરાવુંગા;
કામ ક્રોધ મદ લોભ મેવાસી, બાંધ પકડ કર લાવુંગા.
રીપુદલ કંદપસ જર ન પાયા, આનંદ તબલ બજાવુંગા.
કહે કબીર મેરે શીરપર સાહેબ, તાકું મેં શીશ નમાવુંગા.

પદ ૪ કબીરજીની હાલ ફકીરી.

એસી હાલ ફકીરી હોના, સુણ લેજો સબ કોઇ રે. ટેક.

ટાપી તંત સમરણ ચિત્તવિત્ત, સંથી અનહદ જોઇવે;
નામ સરૂપી ચોલો પેહેરેં, સેલી સુરત સમોઇવે, એહી.
જતકા આડબંધ સતકી કોપીન, મગન મતંગા સોઇવે;
સરજનહાર તલકશીર ઉપર, સમરન કંઠી પરોઇવે. એહી.
ભાવકી ભિક્ષા સેહેજકી ચીપીયા, ઝોલી અલકકી સોઇવે
જેરે દેવે ઉનકા લેવે, ઉંચ નીચ નહી કોઇવે. એહી.
ભુમી ગલેચા આકાશ ઓઢણા, ભાસ્ય ચંદ્રમા જોઇવે;
પવનસી નહી નફ્રર તખવાસા, દ્રઢ આસનપર સોઇવે. એહી.
ધુણી ધ્યાન લગાવન લાગે, ફકર પાવડી ખોઇવે;
આશા તૃષ્ણા ઇંધન લકડ, ધુંણી આંહી ધખાઇવે. એહી.
ઉનકુનિ જ્ઞાન ઉદાસ જગતસે, નિરમાયા નિર્મોહીવે;
આતમરામા સબમેં દેખા, રાવ રંક નહી કોઈવે. એહી.
એકાએકી રહત રેન દીન, દીલકી દુગધા ખોઇવે;
કહે કબીર અલમસ્ત ફકીરા, આપે નિરંતર સાંઇવે, એહી.

પદ ૫.

સમરણ પૂરા જ્ઞાનહે, જો સમજે ભે પરતાપા;
શીતલતા સબસું બોલીએ, જપો એહી જાપા. સમરણ.
સાધો ! ઉચરીત બચન વિવેરતા, સહુકે સુખકે સ્વાદા;
નીંદા કાહુકી મત કરો, વામે હોવેં વિવાદા. સમરણ.
સાધો ! કુલો કલપના મેટકે, નિરધુંધહી રેહેણા;
જો બુઝે કોઇ આપકુ તાહીસે કેહેણા. સમરણ.
સાધો ! સંત સધકા એહ મતા, સબ નયેસેં પ્રાતી;
કહે કબીર આ સંસારમેં, સંતનકી એહ રીતી.સમરણ.

પદ ૬

દુનીયા દીવાની કે હમહે દીવાના જાકો હે ભાઈ અનહદ ગાના.
દુનીયા કુમારગ અપનો ઠહરાવે, હરીજન ઉલટા રાહ ચલાવે.
દુનીયાકુ સાહેબી હસ્તીને ઘોડા, હમ હે પાવ પદમસે દોડા.
દુનીયાકુ રટપીત બરસબકા ભોગી,હમહેસેહેજ સરૂપ રમતાજોગી.
દુનીયા પાવત સબરસ પ્યાલા, હમહે પ્રેમ મગન મતવાલા.
કહત કબીર હમ નહી નાંહી, જીવતા કે સંગે મુવાકે માંહી.

સાખી.

મહાસાગી મરજાયગા, દાદયા રહેગા દાસ

કહે કબીર ધર્મદાસકુ, દુનીયા ભુલા સુકામ.

પદ ૭ મું.

મનકી ખોજ કરો મેરે ભાઈ, અંતન ખુટે મન કહાં સમાઈ.
રૂષી વિરચી નારદ મુનિ જ્ઞાની, મનકી ગત તો ઉનકુ ન જાની,
સુત સનકાદિક જહુદેવ નામા, ભક્તિ કીની અ૫ અનમાના;
ધ્રુવ પ્રહલાદ વિભિષણ સેખા, ઘટ ભીતર મન ઉનકુ ન દેખા,
જો કોઇ જાણે મનકા ભેવા, રતી એક હીન ભયા શુકદેવા;
દત્ત ભરત ગોરખ ગોપીચંદા, મનકુ મલકર ભયા હે આનંદા,
ભુલેલે મનકુ કોઈ સમજાવે, આદ ને અંતે હંસ કહાવે;
અકળ અરૂપી સકળ શરીરા, તાપર રમ રહે સંત કબીરા.

સાખી.

અંન અહાર કરે નહી, શ્વાસા નહી શરીર;
પવનસે ચલે ઉતાવળા, તીસકા નામ કબીર.

પદ ૮ મું.

હે ધર્મરાય સુનો ચિત્ત લાઈ, કયાકો ભેદ હમકું દીયો બતાઈ. ટેક.
કૌન બુંદસે બની આ કાયા, કૌન દોરસે હંસ ચલી આયા.
કુમટ બુંદસે બની આ કાયા, સોહં દોરસે હંસ ચલી આયા, હે.
કૌન કમલમે સાસ ઉસાસા, કૌન કમલમેં જીવકા વાસા;
નાભિકમલમેં શ્વાસ ઉસાસા, હૃદયકમલમેં જીવકા વાસા હે.
કૌન કમલમેં ડાલ ને મુલા, કૌન કમલમં પાન ને ફુલા;
મન કમલમે ડાલ ને મુલા, સુરત કમલમેં પાનને ફુલા. હે.
કૌન કમલમે નિરંજનકાવાસા, કૌન કમલમં જ્યોત પ્રકાશા;
ત્રિકુટી કમલમં નિરંજનકા વાસા, શુન્ય કમલમેં જ્યોત પ્રકાશા.
કહત કબીર સુનો મેરે ભાઈ, દીઠા વિના જાકુ પતિત કાંસે આઇ,

સાખી.

કબીર મન અપના સ્થીર કરો, નાસા અગ્રને નેન;
શ્વાસા નજરે દઢ હે, સો જોગી પ્રબીન.

પદ ૯ મું.

મેરી જાત વરણ કુલ હીન, કહોજી કેસે તારોગે. ટેક.
રંક તારી વંક તારી. તારી સજન કસાઈ;
સુવા પઢાવત ગુણકા તારી, તારી મીરાંબાઈ. કહોજી.
નામદેવકી છાપરી છાઈ, મુઈ ગાય જીવાઈ,
ધના ભગતકી ચાકરી કીન્હી. આપે ભયે હરનાઈ. કહોજી.

યહા જાત સંસાર સગરકી, સંતતી પાર ઉતરણા;
અપની કરણી પાર ઉતરણી, કહ ગયે ધ્રુવ પ્રહ્લાદા કહોજી૦
વૃંદાવનકી કુંજ ગલનમેં, ભયી રામસું ભેટ:
અબતો પ્રભુજી કૈસે બનેગી, મહી કબીરાને ફેંટ: કહોજી૦

પદ ૧૦ મું,

જાગરે જંજાળી જીવડા એતો મેળા હાટદારે; જાગરે૦ ટેક.
વહાંસે આયો કોલ બચન કર, અબતો ભયા વરસ સાઠદારે.
માથે પોઠ ભરી મમતાકી, જોયેરે ઘોડા ભાડદારે. જાગરે૦
માત પિતા નાર સુત બંધુ, એતો સબહી ઠાઠદારે;
ચલતી વેળા ચલત એકીલા, જોશે બટાઉડા બાટદારે. જા૦
હસ્તી ઘોડા માલ ખજાના, જામા જરકશી પાઘદારે;
સોને રૂપેકા ભર્યા ભંડારા, લાહારે રે ભારા કાષ્ટદારે. જાગ૦
નિર્મળ હો હરી ભકિત ન કીની, નામ ન લીયા નિરાટદારે;
કહે કબીર સુનો ભાઇ સાધુ, જેમ ફુટેલા ત્રાટદારે. જાગરે૦

પદ ૧૧ મું.

ખલક સબ રૈનકા સપના,સમજ મન કોઇ નહી અપના.ખલક.ટેક.
બડા જ્યું નીરકા ફુટા, પાત જ્યું ડાલસેં ટુટા;
એસો નહી દેખત ગુરૂ ગ્યાની,સમજ કયું ન ચેતઅભિમાની. ખ.
ઓહો ભુલ દેખ તન ગોરા, જગતમેં જીવના થોરા;
તજો મદ લોભ ચતુરાઇ, રહો નિઃસંક જગ માંહી. ખલક.
સદા મત જાણો આ દેહા, લગાવો નીજ નામ સંગ નેહા;
કરે ભ્રમ જાલકા ડેરા, કહે કબીર જન મેરા. ખલક.

પદ ૧૨ મું.

જા કુલ હરીકી ભક્તિ ન સાખી, જીવત કયોં ન મુવો અપરાધી,
જન્મ ધરીને મનુષ્ય દેહ વગોઇ, પુત્ર પહેલે કયોં જનની ન મોઇ
ગર્ભ પત્તન કયું ન ભઇ તેરી મૈયા, જેણે ન સમર્યા રઘુપતિરઇયા.
પિતા નપુંસક ન રહ્યો નિરવાણ, મૂરખ ફેર્યો લખચોરાસી ખાણ;
કહત કબીર વર સુંદર સ્વરૂપા, હરી ભક્તિવિના નર જીવતમુવા.

પદ. ૧૩ મું.

રંગરસ ઐસા હે મેરા ભાઇ, જાકે પિએસે મગન હો જાઇ. રા૦
કુંભકા બાંધ્યા જલ રહે; જલ વિના કુંભ ન હોય;
જ્ઞાનકા બાંધ્યા મન રહે, ગુરૂ બિના જ્ઞાન ન હોય. રા૦

મીઠા મીઠા સૌ પીવેરે, કડવા પીવે કોય;
સાકર પીધે દુ:ખ ઉપજેરે; વીખ પીધે સુખ હોય. સા૦
આખલડાં મુંગો ભયો, પીવતડાં મર જાય;
રતિ એક ઘટમેં સંચરે તો અમર લોક લે જાય. સા૦
કબીરે કબીરા ઘર જાલીયારે, લીયા પલીતા હાથ;
તમે તમારા ઘર જલાદો તો ચલો હમારે સાથ. સા૦
આગે આગે દવ જલે, પીછે હરીયા હોય;
હું બલીહારી એ રૂખને, જેનાં ઉલટાં ફુલ હોય. સા૦
ઘર બાળે ઘર ઉગરેરે, ઘર રાખે ઘર જાય;
એક અચંબા મેં સુન્યારે, મડા કાલકું ખાય. સા૦
દેશ દેશ મેં ફરીરે, માનવ બડા સગ.લ;
જેને દીઠે નેણાં ઠરેરે, ઉનકે પડે દુકાલ. સા૦
ડુંગર ડુંગર મેં ફરીરે, રોઇ ગમાવ્યાં નેન;
સો બુટી લાધી નહીરે, પછી ખોયાં વેણ સવેણ. સા૦
મીસરી વેરાણી રેતમાંરે, કુંજરસેં ચુગી ન જાય;
સુમતા મારો સંત આપકી, સો કીડી હોકર ખાય. સા૦
ધ્રુવે પીયા પ્રહલ્લાદેરે પીયા, પીયા પીપા ને રોહીદાસ;
પીતાં કબીરા છક રહ્યારે, ઔર પીવનકી આશ. સા૦

પદ ૧૪ મું.

સૈયાં મુને ડરહેરે એક દીનકો ઘડી ઘડી પલકો. સૈયાં. ટેક.
આરે કાયા તારી માટી કેરો મણુકો,
તે ફુટતાં નહી વાગે રણુકો. સૈ.
આરે કાયા ભાઈ માયા કેરો મણુકો, તે ટુટતાં નહી વાગે રણુકો
આરે કાયા ભાઈ બજારકેરો સોદો,તેવણજ કરી લેને ઘડીપલકો.
આરે કાયા ભાઇ ફુલન કેરી વાડી,તો મરગો ચરી જાશેવનકો.
એક દીન સાહેબ સોને બોલાવે, તો લેખાં લેશે તલ તલકો;
કહત કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, એક દીન આવેગો અનંદકો.સૈ.

પદ ૧૫ મું.

મુખડા કયા દેખો દરપનમેં, તેરે દયા ધરમ નહી મનમેં. મુખડા.
જબલગ ફુલ રહી ફુલ વાડી બાસ રહી ફુલનમેં;
એક દીન એસા આવેગા, પ્રાણી ખાખ ઉડેગી તનમેં.મુખડા.
ચુવા ચંદન કસુંબલ જામા, સોહીએ ગોરે તનમેં;

ધન જોબન ડુંગરકા પાની, ઉતર જાયગા છીનમેં. મુખડા.
કોડી કોડી માયા જોડી,સુરત રહી નીજ ધનમેં.
દશ દરવાજા મુંદ લીયા, રહ ગઇ મનકી મનમેં. મુખડા.
નદીયાં ઘેરી નાવ પુરાના, ઉતરા ચહાવે સંઘમેં;
ગુરૂ મુખ એસો પાર ઉતારે, નુગરા બુડે મધમેં. મુખડા.
પઘડી બાંધે પેચ સંભાળે, તેલ લગાવે તનમેં;
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, કયા લેગા તું રણમેં.મુખડા.

પદ ૧૬ મું.

પંડીતો જ્ઞાન પીઓ જલ પાની,તારી કાયા કેમ વટલાણી. પંડીતો.
જલએકી માયા જલએકી કાયા, જલસેં દુનીયાં બાંધાં;
એહા જલસેં સકલ જુગ રાખ્યો, સો છોછ કેમ પાયા. પં.
મહા માયા અપને ઘેર જારી, માયા ન ભઈ મેરી
માટી કે બરતન પાની પલાયા, સો જાત જલાયા કેરી. પં.
નદીએ નીર નરખ કયા જાતા, પશુ પાણીમેં સડીયા;
મછ કછ સબ જલમેં વીહાયા, સો પાણી રકતે ભરીયા. પં.
નાહા ધોકર ચોકા કી । ખુબ બની જુગ સાઇ;
ભોજન ઉપર મખીયાં બેઠી, તો ડુબ ગઇ ચતુરાઈ. પં.
પગ પીર પેગંબર ગાડે, મુનીજન કોટ અઠયાશી;
છપ્પન ક્રોડ જાદવ સંહારી, સો સબ મીલ ગયો માટી. પં.
છોડદે પાંડે પોથી પોથી, છોડદે મનકી કલ્પના;
દાસ કબીરા ભજો ઘર ભીતર, રહો નામ કે શરણા. પંડીતો.

પદ ૧૭ મું.

મારગ ભુલ્યો રે બટાઉડા તું મારગ ભુલ્યો રે. ટેક.
ઊંચી મેડી મંદીર માળીયાંરે તે દેખી મત ભુલ્ય;
અંતકાળે જાવું પ્રાણી એકલાં તું તો કરીલે મારગડાની શુદ્ધ. બ.
માત પીતા સુત બંધવા રે, ઘેર સલુણી નાર;
સ્વારથનું એતો સૌ સગું, તું તો દુનીયામાં દહાડા ચાર. બ.
જેસો પાની ઓસકેરે, એસો આ સંસાર;
બાંય પકડ જમડા લે ચલે, તેરા કોણ છોડાવનહાર. બ.
આગે પીછે સૌ ચલે તું તો હજુએ ન ચેત્યો ગુમાર;
કહેત કબીરા રામ ભજીલ્યો તો ઉતરો ભવપાર. બ.

પદ ૧૮ મું.

જ્યાં દેખે સો દુઃખીયા બાબા, સુખીયા કોઇ નહીરે. ટેક.
જોગી બી દુઃખીયા જંગમ દુઃખીયા, તપસીકું દુઃખ દુના;
આશા મનશા સબઘટ વ્યાપી, કોઈ મેહેલ નહી સુન્યા. જ્યાં.
રાજાબી દુઃખીયા પ્રજાબી દુઃખીયા, દુખીયા સબ વેરાગી;
દુઃખ કારણસેં શુકદેવને, ઉદરીમાયા ત્યાગી. જ્યાં.
સાચું કહુંતો સબ જુગ દુઃખીયા, જુઠા કહી ન જાઈ;
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકર દુઃખીયા, જેણે સૃષ્ટિ જમાઇ. જ્યાં.
ધુત દુઃખીયા અવધુત દુઃખીયા, દુઃખીયા હે ધની રંકા;
કહત કબીરા ઓ નહી દુઃખીયા, જીને મનકું જીંકા. જ્યાં.

પદ. ૧૯ મું.

જોડી જોડી જોડી રે, નર કાયકું માયા જોડી રે, નર૦ ટેક.
જમીન ગોદી માયા ઉંડીરે ઘાલી, તોયે કહેશે અબ થોડી, નર.
એ નર જાણું માયા સંગ ચલેગી, તારો લેશે કંદોરો છોડીરે. ન.
પંચ હાથ કપડા લોક લાજકુ, તે ઉપર દાભકી દોરીરે. નર.
એ ચાર બરોઆ લેઇ ચલેગા, તું ચઢ બેઠેગા કાષ્ટ ઘોડીરે. નર.
તાંબા કાંસાનો પાર ન આવે, તોયે કાહાડે ખોખરી દોહોણીરે. ન.
માત પિતા સબ રોનેકું લાગે, સ્વારથને સૌ મોડી રે. નર.
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, ફુંકી દીધી જેમ હોળીરે. નર.

પદ. ૨૦ મું.

દેખો દુરમતિ આ સંસારકી, સંસારકી સંસારકી સંસારકીરે;
દેખો દુરમતિ આ સંસારકી. ટેક.
હરી સરખો હીરો હાથથી છોડી, તું ભરેછે પોઠ વીકારકીરે. દે.
નાના નાના વિધનાં કર્મ કરવાં, ખબર નહી શીર ભારકીરે. દે.
અંધ ધંધામાં ખબર ન લાવે, શુદ્ધ ભુલ્યો કીરતારકીરે. દે.
નરક પડે કુમારગ ચાલતે, સુણો સુણે બાત લબાડકીરે. દે.
જુઠે સુખમેં રાચી રહ્યો હે, તો ફુટી આંખ જુમારકીરે. દે.
કોઈ એક ખેતી કોઇ એક વણજે ધાયા, કોઈકું હુંસ તરવારકીરે. દે.
અપને ગલેમેં ફાંસી ડાલી, નાંખી છે માયા જાળકીરે. દે.
બેર બેર પોકાર કરતાહું, કરણી કરો ભવ પારકીરે. દે.
કહત કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, શું નથી દેહ સુહામકીરે. દેખો.

પદ. ૨૧ મું.

પ્રાણી હરી ભજતાં વિલંબ ન કરરે. હો લાડકડા મનવા. હો.
કામ ક્રોધ મદ લોભ નિવારો, તૃષ્ણા દુરમતિ કપટ વિસારો;
લે ગુરૂજ્ઞાન દીપક ઉજીયારો, તબ હી ટલેગો તીમરરે, હો લા.
તું ચોરાશી ભમીને આયો, મુનશા જનમ પદારથ પાયો;
હીરા હાથ બોત લેઇ ગુમાયો, તેરો મોક્ષ મુગત અવતારરે, હો લા.
પડદા ખોલ મગન થઈ નાચો, ગુરૂ ગુ પદ પ્રભુકે સંગ રાચો.
ભક્તિ પદારથ સોહીજન જાચો, પરહારા પરધન પરહરરે, હો.
આ તનકું સુખ સોદા કરાવે, ષટરસ ભોજન ભોગ લગાવે;
ધન કોટી કછુ કામ ન આવે, તેરા ઉડચલે ભમર રે, હો લા.
અશ્વપતિ ગજપતિ ભુપ કહાવે, બેઠે તખતપર ચમર ઢળાવે;
એહી સુખસંપત કામ ન આવે, તું ચેત અલખ અમરરે. હો.
માત પિતા સુત બાંધવ તેરે; પ્રીત કરીકે રહે પોકારે;
તે સબ ચલ ગયે અંતકે વારે, છુટ ચલે ચમરરે, હો લા.
આ તેરા વજીરા આ તેરી વાડી, જીતી બાજી બંદા કાયકું હારી;
કહત કબીર પ્રગટ પોકારી, મન સાહેબ નામ સમરરે હો
લાડકડા મનવા; પ્રાણી હરી ભજતાં વિલંબ ન કરરે. હો.

પદ. ૨૨ મું.

કબ સુમરોગે રામ, અબ તુમ કબ સુમરોગે રામ;
ગરભ કુલીમેં જપ તપ કીનો, નીકલ હુવા બે ઇમાન. અબ.
બાલપનો હંસ ખેલ ગુમાયા, તરૂન પનામેં કામ;
હાથ પાવ જબ કંપન લાગે, નીકલ ગયો અવસાન. અબ.
જુઠી કાયા જુઠી માયા, આખર મોત નિદાન;
કહેત કબીરા સુનોભાઇ સાધુ, ગ્રહી ઘોરેકી લગામ. અબ.

પદ. ૨૩ મું.

રામ નામ તું ભજલે પ્રાણી, ક્યું મગરૂબી કરતા હે;
કુચી માટીકા બગલા તેરા, પાવ પલકમેં ઢલતા હે. રામ.
બમન હોકર પુરાણ બાંચે, સ્નાન તરપન કરતા હે;
સર્વ કાલ સુચીત રહે તો, યું ક્યા સાહેબ મીલતા હે. રામ.
જોગી હોકર જટા વધારે, હાલ મસ્તમેં રહેતા હે;
ઉપર ધરકર હાથ સુકાવે, યું ક્યા સાહેબ મીલતા હે. રામ.
મુલ્લાં હોકર બાંગ પુકારે, ઓ ક્યા સાહેબ બેહેરા હે;

મુંબી પાવકા નીવાજ વાજે, ઓ બી સાહેબ સુનતા હે. રામ.
જંગમ હોકર લીંગ વધારે, ઘર ઘર લે કર ફીરતા હે;
શંખ બજા કર ભીક્ષા માગે, યું કયા સાહેબ મીલતા હે. રામ.
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, મનકી માલા જપતા હે;
ભાવ ભકિતસેં ધ્યાન ધરત હે, ઉનકું માલીક મીલતા હે. રામ.

પદ ૨૪ મું.

સબ પૈસેકા ભાઈ અપના સાથી નહી કોઈ.
ખાને પીનેકુ પૈસા હોય તો, જોરૂ બંદગી કરે;
એક દીન ખાના નહી મીલે તો, ફીરકે જવાબ કરે. સબ.
જબલગ અપને પલ્લવ પૈસા, તબ લગ સલામ કરે;
અપના પૈસા નીકલ ગયા તો, કોઇ મીઠા ન બોલે સબ.
ભાઈબંધ ઓર બહીન સાલે, જુઠા સબહી પસારા;
કોઇ કીસીકા નહીરે પ્યારે કહત હે દાસ કબીરા. સબ.

પદ ૨૫ મું.

અબ તું ગાફલ મત રેહેના બે, જમકા સાર્થક કરના બે.
બહુ જનમકા સુકૃત કર પ્યારે, ઇસ તનકું તું પાયા;
ઇસમે નેકી નહી કીયા તો, સારા જન્મ ગુમાયા. અબ.
જોરૂ લડકે માલ મતા, સબ કોઇ કેહેતે મેરા;
એક દીન આપે મર ગયે તો, રહેગા જુઠ પસારા. અબ.
ચૌદ ચોકડી રાજા રાવન, લંકેકા ભુપતી;
સબ સુન્નેકા ગામ જીસકા, મુખમેં પડ ગઇ મટી. અબ.
ઐસી દોલત જીસકી યારો, સાથ કછુ નહી થયા;
રામ નામસેં ગાફલ હોકર, આખર અકેલા ગયા. અબ.
રામ નામ બીન સબ હે જુઠા, ઐસા સમજો ભાઈ;
ખુદા નામ બીન દુઃખ ટરે નહી, કેહેત કબીરા સુલાઇ. અબ.

પદ ૨૬ મું.

જમકા અજબ તડાકા બે, તું કયા જાને લડકા બે. ટેક.
બડે મીજાજી કઠડે બેઠે, તકીયા બીછાવત સાજા;
માર ઝપાટે જમ લે જાવે, જ્યું તેતરકું બાજા. જમકા.
નવબી મરગયે દશબી મરગયે, મરગયે સહજે અઠયાશી;
તેત્રીશ કોટી દેવ મરગયે, પડે કાલકી ફાંસી. જમકા.
પીર મર ગયે પેગંબર મરગયે, મરગયે જંદા જોગી;

જોગી તપી સન્યાસી મરગયે, મરગયે હકીમ રોગી. જમકા.
તીન લોકપર છત્ર બિરાજે, સો લુંટે કુંજબિહારી;
કહેત કબીરા પાખરીયા લુંટયા, તો રૈયત કોણ બિચારી. જ.

પદ ૨૭ મું

તનકા નહી ભરોસા બે, દેખે કાલ તમાસા બે. ટેક.
બડે રાજ્યમેં સાજ બીરાજે, મત જોતો સુખ મેલા;
કોઈ કીસીકા નહીરે યારો, આખર જાના અકેલા. તનકા.
ચાપ ચીપકે પઘડી બાંધી, ઉપર પેચ સવાઇ;
મુછો મરડકે દરપન દેખે, હલ ફીર ગઈ ભાઇ. તનકા,
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, મારગ સીધા સવારા;
નજર ખોલકર દેખો યારો, એ સબ જુઠ પસારા. તનકા.

પદ ૨૮ મું.

બકવા મત કરના બે ખુદાકા નામ જપનારે ટેક.
ઉત્તમ નરદેહ આયા પ્રાણી, ઉસકા હીત કછુ કરના;
દોલતમેં તુમ મત ભુલો યારો, નામ ખુદાકા જપના. બ૦
સુખા સરખી કાયા યારો, એસી નહી હોનેકી;
કીતેક જનમ આવે જાવે, ખાખ ઉડેગી તનકી બ૦
ચીરા લગાયા ચુના દીપાયા, મેહેલ બનાયા ખાસા;
જબ કાલકી ગાંઠ પડી તબ, જંગલ હુવા તમાસા. બ૦
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, હિંદુ મુસલમાના;
નામ ખુદાકા જપના યારો, ભવસાગરકું તરના. બ૦

પદ ૨૯ મું.

નામ વિના ધીક ધીક નર નારી, કયા ભયો તુમ આયે સંસારી,
રાજ્ય વિના કૈસે રજપૂતા, ગ્યાન બીના કૈસે અબધુતા.
કુવારી કન્યા ધરે શણગારા, શોભા ન પાવે બીન ભરથારા.
વેશ્યાકે પુત્ર પીતા કોનસે કહેવે, ગુરૂ બીન ગ્યાન ચેલાકાંસે લેવે.
કહેત કબીર મેં કહત ડરાઊ, અંધ ન સમઝત કયા સમજાનું.

પદ ૩૦ મું.

ઇસ તન ધનકી કોન બડાઇ, દેખત નયનમેં મીટી મીલાઇ. ટેક.
અપને ખાતર મેહેલ બનાયા, આપહી જાકર જંગલ સોયા ઇસ.
હાડ જલે જેસી ઝાડકી લકડી, બાલ જલે જેસી ઘાસકી પુલ . ઇસ.
કહત કબીરા સુનોભાઇ ગુનીયાં, આપ મુએપીછે ડુબગઈદુનીયાં.

પદ ૩૧ મું.

ક્યા માગું મેરે રામ થોડે જીવનમેં ક્યા માગું ટેક.
ઘર નહી રહેના અમર નહી કયા. મેરે રામ૦
એક લક્ષ પુત્ર સવા લક્ષ નાતી, તે ઘર ન કોઇ દીવા કે બાતી.
મેઘનાદ પુત્ર સમુદ્ર જેસી ખાઇ, કુંભકરણ વિભિષણ જેસે ભાઇ.
શંકર સરીખા પૂજવા આવે, બ્રહ્માજી નિત્ય વેદ પાઠ ગાવે. મેરે.
ક્યા કરૂં છપરીને કયા કરૂં ટાટી, ન જાણું મારી કયાં પડશે માટી.
કયા કરૂં મેહેલને કયા કરૂં ટાટા. છોડ ગયે રાવણ લંકાકો ઠાઠા.
કહેત કબીર સબ છોડકે જાતા, મેંતો એક તેરા ચરણકુ ચહાતા.

પદ ૩૨ મું.

જમસે ખૂબ લડુંગા બે હરીકા ભજન કરૂંગા રે. ટેક.
અહંતા મારો મમતા મારો ખાના જાદ કહાવું;
મન મેરા ચોકસ રાખું, ચિત્ત ચૈતન્ય મીલાવું. જમસેં.
રામ નામકા ઘોડા મેરા, મનકા કર દઉં રાઉ
ભજન પ્રતાપે હાથમેં બરછી, સન્મુખ લેકર જાઉં. જમસેં.
ઓર લોક હે સબકે ચાકર, મેં હજુરકા કાજી;
કામ ક્રોધકું ગરદન મારૂં, સાહેબ રાખું રાજી. જમસેં.
મેરા સાહેબકા ખાસા ચાકર, મેરા નામ કબીરા;
સબ સંતનકું શીશ નમાવું, જોહરી પરખે હીરા. જમસેં.

પદ ૩૩ મું.

જા ઘર હરી કથા નહી કિર્તન, સંત નહી મેંજબાના;
તા ઘર જમડે ડેરા દીના સાંજ પડે સમશાના. જા૦
મેરી મેરી કરતે મરગયો મુરખ, મીલ્યો નહી માન ગુમાના;
સંત પુરૂષકી સેવા ન કીની, કીસબીધ હોવે કલ્યાના. જા૦
ફાલ્યા ફુલ્યા કયા ફીરત હે, કયા દીખલાવત અંગા;
પલક એકમેં ફના હો જાયગા, જૈસા રંગ પતંગા. જા૦
જ્ઞાન ગરીબીને પ્રેમ ભક્તિ જ્યાં, સત્ય નામ ગુલતાના;
નેહ વૈરાગે ગુરૂ ગમ જાગે, તા ઘર કોટી કલ્યાણા. જા૦
દર દુખોમેં દબાઇ રહ્યા ભારે, કયા બુઢા કયા જવાના;
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, છોડ દો અભિમાના. જા૦

પદ ૩૪ મું.

જેને સાધુકી સંગત પાઇ, વાકી પુરણ કમાઇ. ટેક.

દત્ત ગોરખ ગોપીચંદ ભરથરી; તો ગગનમેં છાપરી છાઇ. જેને.
અંકા વંકા કેવળ કુબા તે પાંચમી મીરાંબાઇ. જેને.
ધના પીપા ઔર રોહીદાસા, તો સજનો જાત કસાઈ. જેને.
ધ્રુવ પ્રલ્હાદ અમરીષ વિભિષણ, ઉનકી ધન્ય કમાઇ. જેને.
કેહેત કબીર સુનો ભાઇ સાધુ, તો જ્યોતમેં જોત મીલાઈ. જેને.

પદ ૩૫ મું.

સંગત મત કરના ખોટી, દુનીયાં ઉલટી હૈ જુઠી.
સગા ભાઇસો બુરા બોલે, સાલેકુ સનમાના;
માઇ બાપતો ભીખ માગે, સસરેકુ જીમખાના. સંગત.
જીસકા લેવે ઉસકું ધમકાવે, બાત બોલે તીની;
સાધુ સંતકુ કછુ ન માને, રાખે કાન પર પઘડી. સંગત.
કોડી કોડી માયા જોડી, લાખ કરોડા મોટા;
ચીઠા આઇ રામજીકી, ખોલ ગયા લંગોટા સંગત.
કેહેત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, દુનીયા ભઇ દીવાની;
મહાદેવકુ છોડ દીયા ઔર પુજન જાય ભવાની. સંગત.

પદ ૩૬.

આખર મરનાહે મરનાહે, કયા ગુમાન કરના. આ•
જો જાણે તો શીખ લે, સાહેબકા ભજન કરલે;
આ દુનીયા હોશે પરલે, આખર મરનાહે મરનાહે;
કોઇ મહા મોટા રાવરાણા, જેના ઉંચા મોહેલ બંધાણા,
સો સુતા સમશાના, આખર મરનાહે મરનાહે.
કોઈ જોગેશ્વર પીરાણા, કો મુનીવર ધરતા ધ્યાના;
સૌ મટીમેં મીલજાના, આખર મરનાહે મરનાહે.
ગયા પંડીત વેદ પઢંતા, ગયા તપસી તપ કરતા;
તોબી જીવ નહી હરી સમરતા, આખર મરનાહે મરનાહે.
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, ટેક ધરમકા રખના;
રેહેના માલીક નામકે શરણા, આખર મરનાહે મરનાહે.

પદ ૩૭.

કાયા તુને ઘડીએ ન રાખે કોઇ, તુને પલક ન રાખે કોઈ,
જબલગી તેલ દીવામેં બતી, તબલગી સુજે સંસાર;
જલગયા તેલ બુઝ ગઈ બતી, મંદર હુવા અંધારા. કાયા.
ઘર ભીતર તેરી જોરૂરે ઝુરે, ગલીયાં ઝુરે તેરી માઈ;

પંડ પડે મુખવાસ ન હોઈ તો ફડફડ નવ કોઈ રે. કાયા.
કોનારે ભાઈ ને કોનીરે માઇ, કોની બેન ભોજાઈ,
પંથ ચલે પાંચ બાંધવ રૂવે, તો હંસ એકીલા હોઇરે.કાયા.
ઉડ ગયા હંસ ગગન જાઇ બેઠા, સબ સંસાર રહ્યા ન કોઇ,
કહે કબીર સુનો ભાઇ સાધુ, દીનોનાથ કરે સો હોઈ રે. કા.

પદ. ૩૮

કાયા નહી તેરી નહી તેરી, મત કર મેરી મેરી. કાયા.
આ તો દો દીનકી જીંદગાની, જેસો પથ્થર ઉપર પાની,
એ તો હોવેગી ખુરબાની, કાયા નહી તેરી નહી તેરી.
જેસો રંગ પતંગ ખીલાવે, તેતો પલક પીછે ઉડ જાવે,
એ તે કોઇ કામ નહી આવે, કાયા નહી તેરી, નહી તેરી.
સુન બાત કહું પરમાની, વાકી કયા કરતા ગુમાની,
તુમ તો ખરે હે બેઈમાની, કાયા નહી તેરી નહી તેરી.
અબ મત ગાફલ રેહેના બંદા, જુઠા લગા જગતકા ધંધા;
પડયા મોહકા ફંદા, કાયા નહી તેરી નહી તેરી.
કહેત કબીર સુનો નર જ્ઞાની, એહી સીખ હીરદેમેં માની.
તેરેકું બાત કહી સમજાની, કાયા નહી તેરી નહી તેરી.

પદ. ૩૯

નિર્ધન કે ધન રામ, હમારે નિર્ધન કે ધન રામ, ટેક.
ચોર ન લેવે ઘટી ન જાવે, ધાડ પડે આવે કામ. હમારે.
સોવત બેઠત જાગત ઉઠત, જપું હર હર નામ, હમારે.
દીન દીન હોતે હોત સવાયા, ખુટત નહી એકે દામ.હમારે.
ઠાકોર ચલે નગર દ્વારે; પાસ નહી ખોટી બદામ. હમારે.
કહત કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, પારસકો નહી કામ. હમારે.

પદ. ૪૦

અવસર બેર બેર નહી આવે, અવસર બેર બેર. ટેક.
જ્યું જાને ત્યું કર લે ભલાઈ, સમરન કો ફુલ પાવે, અવ.
તન છુટે ધન કયા કામ લગતાહે, કાયકું કપટી કેલાવે, અ.
જુઠા કામ ધામ જુઠા દામ ન.મ, જુઠા જનમ ગુમાવે. અ.
જો જાને કહું કર લે ભલાઈ, જનમ જનમ સુખ પાવે. અ.
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, એ કંચન સો ફુલ પાવે. અ.

પદ. ૪૧

ગુદીએ કયા ગુમાનમેં, આ તન મીટ્ટીમેં મીલજાના.
મીટી ખનખન મેહેલ બનયા, મુરખ કહે ઘર મેરા;
મેરા તેરા સબ છોડ ચલેગા, જંગલ કરેગા ડેરા. આ૦
બાવા સાંઈ તે ગુદીયાં ઉડાવે, બીચ બીચ લંબી દોર;
દોરીયાં તુટ ગઈ ગુદીયાં નીકસ પડી, પડે નગરમેં શોર, આ૦
મીટ્ટી પુછે કુંભારકું રે, તું કયા ગુંદેગા મોય;
એક દીન એસા આવેગારે, તુજે ગુંદે હરકોઇ. આ૦
દીલકા મરમ કોઇએ ન ખોલ્યા, જો મીલ્યા સો ગરજી;
કારી ઘાવ કલેજે લાગી, કબલગ શીવે દરજી આ૦
ધનબી જાયગા જોબનબી જાયગા, હે સંસાર તમાસા;
લાખ ટકેકી સુરતબી જાયગી, હોયગા જંગલ બાસા. આ૦
મીટી ખાના મીટી પીના, મીટી સબ જુગ ભરોસા;
અંતકાલે જરી તાર પેહેરના, આખર મીટીકી આસા. આ૦
દશબી જોડે બીસબી જોડે, જોડે સો પંચાસા;
અંતકાલે કછુ ઓરબી જોડના, આવે ના રતી માસા. આ૦
મીટી ઓઢન મીટી બીછાવન, મીટીકા સીરાના;
મીટ્ટીકા કબીર બનાયા, ઉન બીચ પવન લોભાના. આ૦

પદ. ૪૨

સમજ બોજ મન ખોજ દીવાને, આશક હોકર રોના કયા; ટેક.
આયા હે સો કરલે સોદા, પાયા હે સો ખોના કયા;
જબ તું આયા પ્રેમ ગલીનમેં, શીશ દેના ફીર ડરના કયા. સ.
લુકા સુકા જમકા ટુકા, સોના હોય સો સોલાના કયા;
જબ અંખીયનમેં નીંદ ભરી આવે, તકીયાઓર બીછાનાકયા. સ.
સતગુરૂ પાન ગલીમેં લાગ્યા, ઘાયલ હોકર રોના કયા;
કહુત કબીરા સુને ભાઇ સાધુ, જાદુ ઉપર ટોણા કયા. સ.

પદ. ૪૩

નીંદા મત કરના કીસકી, સચ્ચી બાત કબીરકી. ટેક.
સાચા જુઠા દોનું ભાઈ, ખુદાને બનવાયા;
ભગતકી નીંદા ભગત કરે સો, ઓઇ નરકમેં ગયા. નીંદા.
જીસકી કરની ઉસકી ભરની, તું કયુ દીલગીર ભાઇ;
રાવણને તો અપની લંકા ખોઇ, કરની ભરનીકી બાદશાહી.

કૌરવ પાંડવ દોનું ભાઇ, એક સચ્ચા એક જુઠા;
સાચ્ચા તે વૈકુંઠમાં જાવે, જુઠા નરકમેં બેઠા. નીંદા.
જો કરેગા સોઇ ભરેગા, હીયાં કયા કીસીકા જાતા;
કેહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, એક સચ્ચા એક જુઠા.નીંદા.

પદ. ૪૪

જીને આપકું જોયા નહી, દીલ ડાઘકું ખોયા નહી.
મન મેલકું ધોયા નહી, અગોઝ કીયા સો કયા ભયા. ટેક.
હાંરે કામન ગલેકા હારહે, મદ ફેલકા દરબાર હે;
મન કામસેં સરદાર હે માલા લીઈ સો કયા ભયા. જીને.
હાંરે જીવતાં પીતાકું સુખ નહ‍ી, મુવે હાડ લઇ ગંગા ચલા;
જલ ચુનસેં પીંડા કીયા, તરપણ કીયા સો કયા ભયા. જીને.
હાંરે કાયા કરમકે કોટકે, મમતા જ તૃષ્ણા બાંધેકે;
સુતા વિષયની ખાટમેં, હર હર કીયા સો કયા ભયા. જીને.
હારે કુત્તા ભયા સંસારકા, ધંધા કીયા જંજાલકા;
હરદા ભયા ચંડાલકા, કાસી ગયા સો કયા ભયા. જીને.
હાંરે જોગીને જંગમ સેવડા, સબ લાલ કપડાં પેહેરતા;
પણ મર્મ નહી ઉસ હાલકા કપડા રંગ્યા સો કયા ભયા. જીને.
હાંરે ગીગા હુવા સંસારકા, જેસા કુજડા બેજારકા;
આયા જો તીરથ દ્વારકા, છાપા લીયા સો કયા ભયા. જીને.
હાંરે પંડીતસેં ઝગડા ભયા, કયા મુરખસેં બોલણા;
કહે કબીર ચંપા ભલા, કયા કણેર દેનાજ તોડણા. જીને.

પદ ૪૫

જે કુળે હરીની ભક્તિ ન સાધી, તું જીવતે કયું ન મુઓ
મુરખ અપરાધી. ટેક.
ધરી મુનસા દેહ તેં જનમ વગોઇ, પુત્ર પેહેલી તારી મૈયા કયું
ન મોઇ. જે.
ગર્ભ ભંજન કયું ન હુઈ તેરી મૈયા, તેં તો સમર્યા નહી
રઘુપતિ રૈયા. જે કુળે.
પીતારે નપુંસક કયુ ન રહ્યા નિવારણ;
હરીના ભજન વિના ફરે ચોરાસી ખાણ. જે કુળે.
કહત કબીર મેરી સુરતા નિરંતર લાગી;
ગુરૂ મળ્યા તો સર્વે ભ્રમણા ભાગી. જે કુળે.

પદ. ૪૬

ગુરૂ સમાન દાતા નહી કોઇ ભાઇ, મુક્તિ મારગ દીયારે બતાઇ.ટેક.
ગુરૂ વિના ધ્યાન કરે બહુ પેખા, ગુરૂ વિના મંદીર કામકા દેખા.
ચોદશ દેખત આપકી છાયા, ભસત ભસત પ્રાણ ગમાયા. ગુરૂ.
ગુરૂ વિના જ્ઞાન રૂદેમાં ન આવે, ગુરૂ વિના મૃગ કસ્તુરી ભુલાવે.
ગુરૂ વિના ગજ આહુથી લહીયો,ગુરૂ વિના કેસરી કુપમાં પડીયો.
ગુરૂ વિના સુડા નલીસું બંધા,ગુરૂ વિના પ્રાણી પડયા જુગફંદા.
કહતકબીરમેરીસુરતા લાગીજાઇ,ગુરૂચરણેનિરંતરરહોલપટાઇ.

પદ. ૪૭ મું.

દીન નીકે બીત જાતે હુય, દીન નીકે બીત જાતે હુય.
સુમરન કર મન રામ નામકો, દીન નીકે બીત જાતે હુય.ટેક.
પુત્ર કલત્ર મિત્ર પરિવારા, મતલબકે હે કોન તુમારા;
અપને દીલમેં કરો બિચારા, દેખત હુકે નાતે હુય. દીન.
લખ ચોરાશી ફીર ફીર પાઇ, જામે કછુ નહી કીની કમાઇ;
જબ જમસેં તેરી પરી લડાઇ, ફીર પીછે પછતાતે હુય. દીન.
લાગી લગન જબ બિષય બતાસા, મુરખ ફસત મોહકી ફાંસા.
કયા દેખે શ્વાસાકી આશા, ફેર ગયે નહી આતે હુય. દીન.
ઉત્તમ દેહ ધરી મન ભાઇ, રામનામ ભજલે સુખદાઇ;
કહત કબીર કરી સુકમાઇ, ઓહી પરમપદ પાતે હુય. દીન.

પદ ૪૮ મું.

તુમ ઘર જાઓરે કબીરેકી બેહેના, તમે કયું મચકાવો નેનાંરે,
ઇહાં નહીરે તુમારી સેના. તુમ૦
આછી બાંહી તાલ ત્રિખંડી, એ શણુગાર હમારારે;
સ્વર્ગભુવનથીહમ ચલી આયે,સો કરૂંગીકબીર ભરથારા. તુમ.
સ્વર્ગ ભુવનમેં કયા દુઃખ પાયા, વહાંસે ચલકર અઇરે;
હમથી આઘેરા લોક ભલેરા, સો કબીરે મારગ બતાઇ.તુમ.
જાતકા જલુવા ને નામ કબીરા, પુરવ જનમ તપ હીણારે;
જાત સુણેગી તો લાજ મરેગી,સો કબીરેકી જાત કમીના. તુમ.
આગે જનમ લીયે બ્રાહ્મણ ઘર, હમ કીની ઠાકોરકી સેવા;
કબહુ સેવામેં ચુક પરી હય,તાતે જનમ જલુવે ઘર લીના.તુમ.
હાથમેં માલા લે મૃગછાલા, સો બનબન ફીરત ઉદાસી;
ઇતનો કહો તુમ મેરો ન માનોતો, એક માતા દુજી માસી.તુમ.

ઉઠકે અબલાએ આશીશ દીની, સો સુણ લેઉ સેવક વીરારે;
રામજીકે ચરણ રાજ કરેગે, સો જુગ જુગ દાસ કબીરા. તુમ

પદ ૪૯ રાગ ગોડી.

જગમેં રામ ભજ્યા સોઈ જીતા, રામ ભજ્યા સોઈ જીતા, જ.
હાથ સુમરની બગલ કતરની, શીખે ભાગવત ગીતા;
હૃદય શુદ્ધ કીયો નહી અજહું, કહુત સુનત દીન બીતા. જ.
આન દેવકો સુમરન કીનો, હરીસો રહુત અનીતા,
ધન જોબન કછુ કામ ન આવે, અંતે ચલ ગયે રોતા. જ.
જોરૂ બેટા કોઉ કામ ન આવે, કામ ન આવે મીતા;
કહુત કબીર કાલ લે જાયગો, જ્યું બકરેકો ચીતા. જગમે.

પદ ૫૦ રાગ પ્રભાતી.

આજુ મહા મંગલ ત્રીભુવનમેં, ખંભન ફોરી હરી પ્રગટ ભયે;
દેવન સુદીતં નિશાન બજાવત, શ્રવન સુનત દુઃખ દુરીગયે. આ૦
અસુરનકો અતિ બીપતી પડીહે, સંતનકો આનંદ ભયે;
નહી મનુષ્ય નહી સિંહ પશુ કોઉ, અતિ વિચિત્ર પ્રભુરૂપ ભયે.
નરહરિ રૂપ ધર્યો અવિનાશી, ભક્ત કાજ અવતાર લયે;
બ્રહ્માદેવ પ્રભુપાસ ગયે નહી, લક્ષ્મીજી બહુત ચકીત ભયે. આ૦
ખંભ ફોરી હિરણાકંસ મારે, પ્રભુ પ્રહલાદકો ચરન નમે;
કહુત કબીર દયા રઘુવરકી, ઘર ઘર મંગલ પુરી રહે. આજુ૦

પદ ૫૧ રાગ હોરી.

દેખો નાથને ધુમ મચાઇ, મચાઇ મચાઇ, દેખો. ટેક.
પ્રથમ માયામે ઇક્ષણા કીની, માયાએ મહાતત્ત્વ જાઈ;
મહત્તત્ત્વતેં અહંકાર પ્રગટ ભયે, સત રજ તમ તીનું ભાઇ;
તીનુંને સૃષ્ટિ રચાઇ, દેખો નાથને ધુમ મચાઈ.
તમ ગુણતેં પંચ વિષય મહાભુત, રજતેં ઇંદ્રિ દશ પાઇ;
મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકાર સતો ગુણ, તત્ત્વ ચોવીશ મિલાઇ,
એતો જડ દેહ કહાઈ, દેખો નાથને ધુમ મચાઈ.
અંતરજામી આપ બિરાજે, તબતેં ભયી સચેતાઈ;
કહુત કબીર તુમ તેહુને જાનો, તાતેં પારંગતી થાઈ;
કહે સબ ગ્રંથમેં ગાઇ, દેખો નાથને ધુમ મચાઈ.

પદ પર રાગ હોરી.

તુમ માયામેં ખેલત હોરી, હોરી હોરી હોરી તુમ.

ઉદરમાંહી અધોમુખ ઝુલ્યો, કોઈ સહાય ન તોરી;
મલ મુતર જઠરમાંહી તપીયો, વાત ન માનત મોરી;
એસે કયું રાખત ભોરી, તુમ માયામેં ખેલત હોરી.
બાલપનો કુલ ખેલ ગુમાયો, સમજ્યો નહી બુધ થોરી;
તરૂન ભયો તો ત્રીયા રસ ભીનો, ઘડી ન વિસારત ગોરી.
બાંધી તબ સ્નેહકી દોરી, તુમ માયામેં ખેલત હોરી.
વૃદ્ધ ભયો તબ મોહ બંધાયો, વૃત્તિ ભયી ઝક ઝોરી;
કહત કબીર અબ કયા સમજાવું, વિખ તો પિયો અમી ઢોરી;
તીર લગી નાઉકા બોરી, તુમ માયામેં ખેલત હોરી.

પદ ૫૩ રાગ હોરી.

કાયા નગર પુરકોરે બસૈયા, કીત ગયો હોરીકો ખેલૈયા.
જોરે કહત હમ સંગ ચલેંગે, અંતકાલ પછતૈયા;
જો તનમેં ચંદન ચરચતથે, સો તન ધુર ઉડૈયા. કાયા.
આગે આગે વાકી માતા જો રૂવે, છાંડ ચલ્યો સુખ શૈયા;
લોક કુટુંબ સબ લુટન લાગે, હંસ અકેલા જૈયા. કાયા.
એ જગ સબ હોરી ખેલન લાગે, કાહુ ન ચેત કરૈયા;
પુરન ગુરૂ કબીરકી કીપા બાન, એ જગ સબ દુઃખ દૈયા. કાયા.

પદ ૫૪ સું.

દેખો દેખોરે યા નરકી ભુલ, સીંચત શાખા તજત મુલ. દે૦
પ્રગટ નિરંજન ઘટઘટ સમાન્ય, તાહી છાંડ નર પૂજે અન્ય;
ગયે ચોરાશીમેં નર સોય, તાકી વાર ન બુઝ કોય. દે૦
પિવતહે નર વિષય સોય, આદ અંત જાગ્રત ન હોય;
ગુરૂદેવ દયા કરી ચિંતવ્યો તોય, તબ ઘટ ઘટ બ્રહ્મ પ્રગટ હોય; દે૦
જલ થલમે દેખો પ્રગટ રામ, સબહી જનકે પુરણ કામ;
જુગ જુગ હમ કીયો પોકાર, શબ્દ ન માને નરકમેં હામ. દે૦
સદગુરૂ શબ્દ ન લાગ્યો અંગ, વિષે ન તજયો અહી મણિકે સંગ;
કહે કબીર નર ન કીયો ખોજ, ભટકી મુવે જેસે વનકે રોઝ. દે૦

પદ. ૫૫ સું.

હળાંસે ગાડી હાંકોરે, મેરામણ ગાડીવાલા,
હાંરે તમે મધરા ગાડા હાંકોરે, મેરામણ ગાડીવાલા.
ગાડી તેરી અજબ રંગીલી, બેલ જોડયા દો ચાર;
હાંકનવાલા છેલછબીલા, માંહે બેઠનવાલા લાલરે. મેરા.

ગાડી અટકી રેતમેં ને મજલ પડી હે દુર;
જો મીલે કોઇ સત ગુરૂ તો, પોહોચાડે હજુરરે. મેરા.
જંતર હમારા બાજરાને ટુટ ગયા સબ તાર;
જંતર બિચારા ક્યા કરે, ગયા બજાવનહારરે. મેરા.
ધમણ ધમાણો ધમી રહ્યા ને તપી રહ્યા અંગાર;
એરણ હથોડા લાગી ગયો તો, ઉઠ ગયો લુવારરે. મેરા.
તેજી છુટયા શેહેરસેં ને કસ્બે પડી પુકાર;
નવ દરવાજા બંધ કીયા પણ નીકલ ગયા અસ્વારરે. મેરા.
ગંગા કીનારે ઘર બનાયા, ન્હાતા નીરમલ નીર;
દીયા બીના તો કછુએ ન પાવે, કેહે ગયા દાસ કબીરરે. મેરા.

પદ ૫૬.

દીલ લગાય રામ ફકીરીમેં, રામ ફકીરી અદલ ફકીરી (૨)
ચારો ખુટ જગોલીમેં, દીલ લગાય.
જો સુખ મીલતા રામ ભજનમેં, જોસુખ.
સો સુખ નહી અમીરીમેં, દીલ લગાય.
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ; કહત કબીરા (૨)
સાહેબ મીલતા સબુરીમેં, દીલ લગાય.

પદ. ૫૭

રામ સમર રામ સમર, રામ સમર ભાઇ;
રામનામ સુમરન બીન, બુડત ભવ માંહી. રામ૦
બીનતા સુત દેહ ગેહ, સંપતિ સુખ દાઈ;
ઇનમેં કછુ નાંહી તેરો, કાલ જાત ખાઈ. રામ૦
અજામેલ ગજ ગણીકા, પતીત કર્મ કીને,
સોબી ઉતર પાર પડે, રામ નામ લીને. રામ૦
સકૂર કુકર યોનિ ભ્રમત, અબ કયું લાજ ન આઇ;
રામ નામ છાંડ અમૃત, કાહેકુ બીખ ખાઈ. રામ૦
ધર્મ કર્મ તજી કુકર્મ, રામ નામ લેહી;
ગુરૂ પ્રસાદ સુન કબીર, રામ કર સનેહી. રામ૦

પદ. ૫૮

નગુણી કાયા તેરા કયાગુનગાઉં, મહલ રચ્યોતેમાંરહને નપાઉં ટેક.
દહીં દુધેશું પાંડજ પાળ્યો, તેને જઇને જંગલ બાળ્યો;
એસીરે સુંદર માયા હે તેરી, જલ જલ હોયગીભસ્મકીઢેરી.ન

આંખત પાઘ સમારત વાઘા, તા શીર ચંચેઇ મારે કાગા;
તેલ ફુલેલ લગાવત અંગા, સો તન જાલ્યા કાષ્ટકી સંગા. નગુણી.
જ્યા મુખ ચાવત પાનકી બીડી, તે મુખમેં તોરે સંગ કીડી;
કહત કબીરા સમજ મન મેરા, એહી હવાલ હોયગા તેરા. ન.

પદ. ૫૯

બેરન નીંદ કહાંસે આઇ, સોઇ સોઇ સારી ઉમર ગુમાઈ. ટેક.
નીંદ કહે મેં જમકી દાસી, એક હાથ મુદગળ એક હાથ ફાંસી. બૈ.
નીંદ કહે મેં સબસેં ભારી, બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકરસેં ન હારી. બૈ.
કહે કબીર કોઈ ગુરૂપદ જાગે, ઉન નર નારીકું ડંખ ન લાગે. બૈ.

પદ. ૬૦

ક્યા ગુમાન કરના બે મીટ્ટીમેં મીલજાના. ટેક.
મીટ્ટી ખોદકર મેહેલ બનાયા, ગમાર કહે મન મેરા;
આ ગયા જમડા લે ગયા જીવડા, ઘર તેરા નહીમેરા. ક્યા.
મીટ્ટી ખાના મીટ્ટી પીના, મીટ્ટી કરના ભોગ;
મીટ્ટીસેં મીટ્ટી મીલ ગઇ તો, ઉપર ચલે સબ લોં. ક્યા.
હાડ જલે જૈસી ઝાડકી મૂલી, બાલ જલે જૈસા ઘાસ;
સોને સરખી કાયા જલે, કોઈ સગા ન આવે પાસ. ક્યા.
કહત કબીરા સુન ભાઈ સાધુ, જુઠી હે સબ માયા.
ભજન કરો કછુ ધ્યાન ધરો, પવિત્ર હોયગી કાયા. ક્યા.

પદ. ૬૧

કૈસા જોગ કમાયા બે, યે કૈસા ઢોંગ મચાયા બે. ટેક.
જટા બઢાઇ ભભુત ચઢાઇ, જગમેં કહેતા સીદ્ધા;
સિદ્ધનકીતો બાત ન જાને, બાલપનેકો ગદ્ધા. કૈસા.
ભગવે કપડા શીશ મુંડાવે, કહતા મેં સંન્યાસી;
સન્યાસીકી ગત હે ન્યારી, પેટનકે ઉપવાસી. કૈસા
ગલેમેં કફની શીરપેં ટોપી, કહતા ફકીર મોલા;
ફકીર હૈ સો સબસેં ન્યારા, એતો ફજીહત ખોરા. કૈસા.
કાન ફાડ કર મુદ્રા ડારી, નાથ કહાવે ભારી;
નાથનકી તો ગત હૈ ન્યારી, દેખત પરકી નારી. કૈસા.
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, સબ સંતનકા છોરા;
રામ નામ બીન મુક્તિ ન હોવે, એહી પંથ હમારા. કૈસા.

તુલસીદાસનાં ભજન પદ.

પદ ૧ રાગ પ્રભાતી.

સીતાપતિ રામચંદ્ર, રઘુપતિ રઘુરાઇ. સીતાપતિ૦ ટેક.
રસના રસ નામ લેત, સંતનકો દરસ દેત;
બિહસત મુખ મંદ મંદ, સુંદર સુખદાઈ. સીતાપતિ. ૧
ઉદર બાહુ દ્રગ વિશાળ, દશન લાલ સિંહ ચાલ;
ભ્રકુટી શિર કાકપક્ષ, નાસિકા સુહાઇ. સીતાપતી. ૨
કેસરકો તીલક ભાલ, માનો રવિ પ્રાતઃકાલ;
શ્રવન કુંડલ ઝલમલાત, રતિપતિ છબી છાઈ. સીતાપતિ. ૩
મોતનકી ગલે માલ, તારાગણુ અતિ બિશાલ;
માનો શ્યામ શિરકે ઉપર, સુરસરી ચલી આઇ. સીતાપતિ ૪
સુરિનર મુનિ સકલ દેવ, શીવ વિરંચી કરત સેવ;
કીરતી અખંડ જાકી, તીન લોક છાઇ. સીતાપતિ. ૫
સંગ સખા સરજુ તીર, બીચરત રઘુવંશ વીર:
હરખી નીરખી તુલસીદાસ, ચરનન રજ પાઇ. સીતાપતિ. ૬

પદ ૨ જું.

દીનકો દયાલ છાંડી, કોન શરન જાઊં. દીનકો. ટેક.
એક રામ સચરાચર, સોહી ધામ પાઊં.
સુરીનર મુનિ ધરત ધ્યાન, વાકે ગુન ગાઊં. દીનકો. ૧
એક નારી બચન બાન, એક ધરમ ધારી:
એસે પ્રભુ છાંડ કોઉ, શુદ્ધ ન લે હમારી. દીનકો. ૨
જીસ ઘટમેં રામનામ, સચ્ચા ઘટ સોઇ;
રામકો સ્વરૂપ જાને, મેરા ગુરૂ ઓઇ. દીનકો ૩
ભક્તાનકે કાજ મહારાજ તનુ ધારી;
સબરીકો પ્રભુ કરી ઉદ્ધાર, પીંગલા ઓધારી. દીનકો ૪
પ્રભુ ગરીબકે નિવાજ, મેં ગરીબ તેરા;
એક બેર કહો દયાળ, તુલસીદાસ મેરા. દીનકો ૫

પદ. ૩

જાગીએ રઘુનાથ કુંવર, પંછી વન બોલે. જાગીએ. ટેક.
પ્રાતભાણુ પ્રગટ ભયો, રજનીકો તીમર ગયો;
ભમર કરત ગુંજગાન, કમલની દલ ખેલે. જાગીએ. ૧
શશી કીરન શીતલ ભઇ, ચકવી મીલન પીયુકું ગઇ;

અતિ સુગંધ પ્રફૂલ્લ મંદ, કુસુમ પલ્લવ ડોલે. જાગીએ. ૨
તુલસીદાસ અતિ આનંદ, નીરખત મુખારવિંદ;
દાસનકું દીને દાન, ભક્તિ અમોલે. જાગીએ. ૩

પદ ૪ રાગ આશાગોડી.

નાથ કૈસે ગજકો બંધ છુડાયા, એહી અચરજ મોહે પાયો. ના૦
ગજ ઔર ગ્રાહ લડે જલ ભીતર, લડત લડત ગજ હાર્યો;
તીલભર સૂંઢ રહી જલ ઉપર, તબ હરી નામ પોકાર્યો. ના૦
છાંડિ પાવડી પયાદા દોડે, ગરૂડકું વેગે બોલાયો;
જલ ડૂબત ગજરાજ ઉધાર્યો. વકુંઠ ધામ પહુંચાયો. ના૦
જલત અગનમેં પ્રલહાદ ઉગાર્યો, અંગ તાપ નહી આયો;
થંભ ફોડ હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો, નરસિંહ રૂપ ધરાયો. ના૦
ભીલડી કે બોર સુદામા કે તાંદુલ, રૂચી રૂચી ભોગ લગાયો;
દુર્યોધનકા મેવા ત્યાગે, શાક વિદુર ઘર પાયો. ના૦
કૈરવ પાંડવ યુદ્ધ રચ્યોહે, કૈરવકો માર હઠાયો;
ભરી સભામેં લજજા રાખ, દ્રુપદીકો ચીર પુરાયો. ના૦
ધન્ય અયોધ્યા ધન્ય હે જનકપુર, ધન્ય જનની જીન જાયો;
ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય રાજારે જનકકા, દશરથ સંબંધી પાયો. ના૦
સાત સખી મીલી મંગલ ગાવે, રેશમ ગાંઠ ગુંથાયો;
છુટત નાંહી સીયાજીકો કંકણ, કીસબિધ ધનુષ્ય ઉઠાયો. ના૦
ધનુષ્ય તોડકે સીયાજીકું પરણે અયોધ્યાકો રાયો;
તુલસીદાસ આશ રઘુવરકી, ચરન કમલ લીપટાયો. ના૦

પદ. ૫

ઐસી મૂઢતા યા મનકી,
પરહરી રામ ભકિત સુર સરિતા, આશ કરત ઓસ કણકી. એ૦
ધ્રુમ સમૂહ નીરખી ચાતક જ્યું, ત્રસીત જાતિ મતિ ઘનકી;
નહીં તહાં શીતલતા ન વારી પુની, હાની હોત લોચનકી. એ૦
જ્યું ગચ્ય કાંચ વિલોકી સેન જડ, છાંહી અપને તનકી,
ટુટત અતિ આતુર અહાર બસ, છબી બીસારી આનનકી. એ૦
કહાંલોં કહું કુચાલ કૃપાનિધિ, જાનત હો ગતિ જનકી;
તુલસીદાસ પ્રભુ હરહુ દુ:સહ દુ:ખ, લાજ કરહુ નીજપનકી. એ૦

પદ. ૬

તૃષ્ણા તું ન ગઈ મેરે મનસેં;

બેર બેર તાકું સમુઝાયો, છુટે ન કોટી જતનસેં. તૃષ્ણા.
પાકે કેશ જનમકે સાથી, નજર ગઈ નેનસેં;
થાકે પદ કર કંપન લાગે, લાજ ગઇ લોકનસેં. તૃષ્ણા.
ટુટે દશન બચન કહી આવત, શોભા ગઈ મુખનસેં;
શ્રવન સુને નહી બચન કીસં કો, જોર ગયો ઇંદ્રિયનસેં. તૃષ્ણા.
વાત પીત કફ આઇ ઘરયોહે, સુતાકુ બોલાવે કરનસેં;
ભાઈ ભતીજા પ્રેમ પીયારા, નારી નિકાસત ઘરનસેં. તૃષ્ણા.
અબ તું ત્રીભુવન નાથ ભજી લે, લોભ ન કર પરધનસેં;
તુલસીદાસ આશા ન મીટેગી, બીન રઘુનાથ ભજનસેં. તૃષ્ણા.

પદ. ૭

જીનકે રામ સદા રખવારે, જીનકે રામ સદા. ટેક૦
જલસેં રાખી અનલસેં રાખી, ગિરિતે ગીરત ઉબારે;
ખંભ ફોર હિરણાકંસ મારે નખતે ઉદર બિદારે. જીનકે.
રાવણ બેર કીન હરી જનસો, રણ ચઢાઈ તેહી મારે;
નાહી રાખે કુલ દીપ ઘરનકો, તિલક બિભિષણ સારે. જીનકે.
ભક્તકાજ દુરવાસા ઋષિકો, ચક્ર સુદર્શન જારે;
નહી રાખત હરી જનકો દ્રોહી દાસહિં ચક્ર નિવારે. જીનકે.
કંસ કુમતિ કીની હરી જનસો, કરથી કેસ પછારે;
કુંતી પુત્ર બંધુ કીયે વ્યાકુલ, કેશવ જાઇ નિવારે. જીનકે.
જહાં જહાં બિપત પરી સંતનકો, તહાં તહાં આપુ સંભારે;
તુલસીદાસ આશા રઘુવરકી, દારુન બિપતિ નિવારે. જીનકે.

સુરદાસ.

પદ ૧ રાગ પ્રભાતી.

બંસુરી બજાઈ આજ રંગસો મુરારી;
શિવ સમાધિ ભુલગયે, બંસી ચિત્ત ધારી. ટેક૦
બેદ ભનત બ્રહ્મા ભુલે, મુંદ મુખ ચારી,
સચી સહિત ઇંદ્ર ભુલે, લગી ઊર કટારી. બંસુરી. ૧
રંભા સબ તાલ ચુકી, ચુકે નૃત્ય કારી;
જમુના જલ ઉલટ વહ્યો, શુદ્ધ ના સંભારી. બંસુરી. ૨
શ્રી બિંદાવન બંસી બાજે, તીન લોક પ્યારી;
ગોપ બાલ મગન ભયે, વ્રજકી સબ નારી. બંસુરી. ૩

સુંદર ઘનશ્યામ પ્રભુ, નટવર વપુધારી;
સુર મદન મોહનપર, જાઉં મેં બલીહારી. બંસુરી. ૪

પદ ૨ રાગ આશાગોડી.

જસોદાને કારી અંધેરીમેં જાયો ઐસો કાળો રંગ તાતે પાયો. જ૦
જનમ લીયે વસુદેવકે ઘર ફીર, નંદકો લાલ કહાયો;
ઈત ઉત તાત દોઉ તુમ કીને, લાજ નેક નહી આયો. જ૦
કંસકે ડર તુમ આયે ગોકુલમેં, તબતેં મથુરાં ન પાયો;
ચોર બડો તું નંદ બાવાકો, માખન ચોરી કે ખાયો; જ૦
કોઉ કહે તુમ કાલી નથ્યો જબ, તબતેં સ્યામ કહાયો,
હમતેં દુર રહો તુમ કાના, સમજત નહી સમુજાયો; જ૦
કીરતી કહા કહું નંદ નંદન, અખીલ લોક ભરમાયો;
રૂપવંત તુમ આપકું માનત, ઓરકી શરમ ગમાયો. જ૦
જો તુમ ચરીત્ર કીયે વ્રદાવન, આપ કીયે મન ભાયો;
ઓર કીસીકો શક નહી મનમેં, આપહી આપ શરાયો. જ૦
તુમકું ઓર કોઉ કહી ન શકતહે, હમ કછુ કહીકે જનાયો;
સુર સ્યામ સંતનકે કારન, સુર ગુન રૂપ બનાયો. જ૦

પદ ૩ રાગ કાન્હરો.

શ્રી કૃષ્ણ કૃપા બીન કોન ઓધારે,
નામ લીયે રીધ સિધ ઉપજતહે ઓર દેવ સબ મંગનહારે. શ્રી૦
અરજુન ભીમ યુધિષ્ઠિર રાજા, નીકુલ સહદેવ મહાબલ ભારે;
કેશ પકડ જબ લાયે દુઃશાસન, તબ દ્રુપદી હરી નામ પુકારે. શ્રી૦
નગન ન હોત ચકીત ભઈ સંન્યા, ખેંચત ચીર દુઃશાસન હારે;
ભાત ભાત કે પીતાંબર બરસત, યાકે શીરપર નંદ દુલારે. શ્રી૦
પિતા હેતુ પ્રહલાદ પુકારે, શ્રી કૃષ્ણ કૃષ્ણ હમ શરન તિહારે;
સેવકકે કલ્યાન કરનકો, પ્રગટે નરસિંહ થંભ મોઝારે. શ્રી૦
જો હરી ભજે ભજે હરી વાકું, ભકતકાજ પ્રભુ બિરદ સંભારે;
સુર કહે પ્રભુ અપને જનકો, આયે શરન પ્રભુને કુન ટારે. શ્રી૦

સમાપ્ત.